

ÅRSRAPPORT 2021

ISHAVSKYSTEN

friluftsråd

Styreleder har ordet

Året 2021 ble også et år preget av pandemi. Dette har satt begrensninger i vår måte å leve på med kohorter, besøksbegrensninger, 1 meters regelen, hjemmekontor og munnbind. Flere undersøkelser viser at under pandemien har friluftslivet vært ekstra viktig for mange. Mange har drevet med friluftsliv oftere enn tidligere og turgåing er det de fleste har gjort mer av i koronatiden. Derfor er det viktig at vi har tilrettelagte turløyper i nærmiljøet der en kan ta seg en tur langs en sti, koke bålcaffe, spise ute, nyte utsikten og kjenne på den friske lufta.

Ansatte i Ishavskysten friluftsråd jobber godt selv i en pandemi. De bruker sin kompetanse på best mulig måte. Det førte til stor aktivitet med læring i friluft, TellTur, friluftsskoler, ordførerturer og strandrydding i Ren kyst for å nevne noe. I tillegg er nye aktiviteter som Villmarkscamp for ungdom og Småfotan startet opp med stor suksess. Engasjement, stå på vilje og kreativitet er helt avgjørende for at friluftsrådet utvikler seg i en positiv retning og får til nye prosjekt.

Jeg har vært så heldig å få delta på befaringer på Årøyholmen og Juksavannet som for meg var nye tuområder. Begge plassene har sine særegenheter og mye av arbeidet drives av frivillige. Vi er helt avhengig av frivillighet, dugnadsarbeid og det å spille på lag med lokalbefolkningen. Det gir resultater og Ishavskysten friluftsråd vant fylkets første tilgjengelighetspris for prosjektet Ti på hjul i 2021. Det viser at arbeidet som gjøres blir lagt merke til.

Kim Harry Hansen bosatt i Lakselvbukt var en av vinnerne av frivillighetsprisene i Tromsø kommune i 2021. Han mottok selve prisen, men samtidig er det viktig å trekke frem at han er en av mange som har gjort en formidabel jobb med turløypene i Lakselvbukt. Turløypeprosjektet hadde heller aldri blitt til uten å ha Ishavskysten friluftsråd med på laget.

Jeg vil avslutte med et utdrag fra en artikkel som ligger på Ishavskysten friluftsråd sin hjemmeside «Naturen er kommunenes døgnåpne apotek. Kroppen er skapt for bevegelse. En daglig dose fysisk aktivitet gir overskudd, livskvalitet, og beskytter mot en lang rekke sykdommer og plager. Alle trenger å røre på seg, og det er aldri for sent å begynne. Litt er bra – mer er bedre, og alt er bedre enn ingenting». Det viser at det å tilrettelegge for friluftsliv nært der folk bor er viktig.

*Hilsen Mari-Ann Benonisen
Styreleder*

FORSIDEFOTO:

Midnattsol over Laukvika. Foto: Tine Marie Hagelin

ANDRE FOTO:

Ishavskysten friluftsråd der ikke annet nevnes

REDAKTØR:

Ishavskysten friluftsråd

TRYKK:

Fagtrykk Idé AS

LAYOUT:

Maja S. Kvalvik/Solveig Enoksen/Ishavskysten friluftsråd

KONTAKT:

post@ishavskysten.no

www.ishavskysten.no

Innhold

Friluftsåret 2021	4
Ishavskysten friluftsråd - ditt friluftsråd	6
Statlig sikra friluftsområder	7
Læring i friluft	10
Friluftsskoler	12
Fjørtofthytta	14
Kaldslettstien	16
Tilrettelegging for rullestol	18
Ti på hjul	19
Friluftslivets ferdselsårer, turkart	20
Revisjon av friluftskartlegging	21
Ansattsamling	22
Tilrettelegging Lakselvbukt og Langdalen	23
Ren Kyst	24
Villmarkscamp for ungdom	25
TellTur	26
Turregistrering	27
Ordførerturer, friluftssamling og Småfotan	28
Informasjon	29
Turkart	30
Regnskap	31
Derfor er friluftsliv så viktig	33
Vi i Ishavskysten friluftsråd	34

Lærere på orienteringskurs,
Læring i friluft

10

Fjørtofthytta er ferdig
restaurert

14

Villmarkscamp for ungdom

25

Friluftsåret 2021

Friluftsåret 2021 er tilbakelagt og vi ser tilbake på et utrolig spennende år. I fjor var året vi ble 4 ansatte i friluftsrådet og det er tydelig at 8 engasjerte hender kan skape mye friluftsliv på en gang! Årsrapporten er et synlig bevis på at samarbeidet med medlemskommunene, frivilligheten, andre friluftsråd og fylkeskommunen og Friluftsrådernes Landsforbund gir gode resultater. Målet vårt om å skape hverdagsfriluftsliv til innbyggerne våre er et veldig meningsfylt oppdrag å jobbe med. **Hvordan skapes hverdagsfriluftsliv?** Vi mener at det kun kan skje om man jobber på flere områder samtidig. For det første må kommunene **ivareta og sikre friluftssarealene** sine slik at det faktisk er grønne og blå arealer å drive friluftsliv i. Det hjelper vi kommunene våre med gjennom å **revidere friluftslivskartleggingen** av alle friluftssarealene i medlemskommunene. Plan for **friluftslivets ferdselsårer** er også et viktig tiltak for å få en helhetlig oversikt over alle stier og ferdselsårer i kommunene.

Deretter må friluftsområdene tilrettelegges for å senke terskelen for å bruke områdene i hverdagen og i helgene. **Skilting og merking** av turstier, **infotavler, rullestolturveier, toaletter og gapahuker** er viktige elementer for friluftslivet. **Informasjon** om friluftslivstilbudet er viktig for at folk skal kjenne til mulighetene i sin kommune. **Turhefter og turkart** jobber vi mye med, i tillegg til å oppdatere det **digitale kartgrunnlaget**. Å arrangere **aktiviteter** i naturen er en flott måte å introdusere barn for det enkle friluftslivet. I fellesferiene arrangerte vi **9 friluftsskoler** for 232 fornøyde elever. Koronaåret var 8. året på rad vi har invitert med oss friluftsskoleelever ut på tur. I tillegg er det viktig å **kurse lærere** i å ta med sine elever ut og gi dem fullverdig undervisning samtidig som de er i aktivitet. **Skolenettverket** vårt i prosjektet **Læring i friluft** har kurset nesten 100 lærere fra 28 skoler gjennom **8 kurs** i 2021 om hvordan undervise bl.a. matte, kunst og håndverk og naturfag ute med naturen som klasserom.

To år med koronapandemi har virkelig vist oss at nærnaturen er superviktig for folk. Turregistreringssystemet vårt, **TellTur**, viste en stor økning i antall deltakere og registrerte turer under koronapandemien. **Lavterskelturene**, de grønne og blå turene, ble desidert mest besøkt og av flest ulike folk. Dette er hverdagsfriluftsliv på sitt aller beste!

På tampen av friluftsåret 2021 åpnet vi med stort smil om munnen den 92 år gamle nyrestaurerte **Fjørtofthytta** som Tromsø kommunes første åpne dagsturhytte. Takket være dugnadsinnsats over flere år og kyndige snekkre med høy kompetanse på restaurering av gamle bygg, er nå den gamle 17 kvadratmeter store hytta reddet fra ødeleggelse og blitt byens felles hytte.

Å jobbe med friluftsliv sammen med medlemskommunene og deres ivrige og dedikerte lag og foreninger gjør jobben vår til en fornøyelighet. Uten frivilligheten hadde ikke friluftsrådet kunne jobbe slik vi gjør i dag. Den fantastiske jobben som utføres av frivillige personer er rett og slett helt avgjørende for at vi kan gjøre vår del av jobben, og vi er så takknemlige for alt dere gjør for fellesskapet.

Friluftshilsen

Tine Marie

Daglig leder

Ishavskysten friluftsråd er et interkommunalt samarbeidsorgan som jobber for å skape hverdagsfriluftsliv i medlemskommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Ishavskysten friluftsråd er et av landets 28 interkommunale friluftsråd. Ishavskysten friluftsråd er et kompetansesenter for friluftsliv i regionen, og ivaretar friluftsoppgaver som er av lik karakter i våre medlemskommuner. Vårt mål er at friluftsliv skal være en naturlig del av hverdagen for alle innbyggerne – uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet eller funksjonsnivå.

Ishavskysten friluftsråd arbeider spesielt med:

- Læring i friluft
- Friluftsskoler
- Tilrettelegging i friluftslivsområder
- Friluftslivets ferdselsårer
- Turkart
- Tilgjengelighet for funksjonsvarierte i friluftsområder
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder
- Lavterskel aktivitetstilbud til barn og unge, funksjonsvarierte, eldre og nye landsmenn
- Statlig sikring av friluftsområder
- Informasjonsarbeid om friluftsliv

Administrasjonen 2021:

Daglig leder (100%):

Tine Marie Valbjørn Hagelin

Friluftsrådgiver (100%):

Toril Skoglund

Friluftsrådgiver (100%, fra juni):

Alexander Risvold

Friluftsrådgiver (mars-oktober):

Maja Sjøskog Kvalvik

Friluftsrådgiver (100%, til juni):

Solveig Enoksen

Styret 2020-2024:

Mari-Ann Benonisen (Ap)

- leder Tromsø kommune

Mona Pedersen (Felleslista)

- nestleder Karlsøy kommune

Bente Rognli (Ap)

Lyngen kommune

Inger Anita Heiskel (Ap)

Storfjord kommune

Ann-Jorun Berntsen (H)

Balsfjord kommune

Sofie Stranger (MDG)

Tromsø kommune

Tormod Ingebrigtsen (H)

Tromsø kommune

Statlig sikra friluftsområder

Friluftsområder som er kjøpt opp med hjelp av statlige midler eies av kommunen eller staten, og kan tilrettelegges med statlige midler. Friluftsrådet har ansvar for forvaltningsplaner, søknader, tilrettelegging og rapportering for områdene i Lyngen, Storfjord og Balsfjord. I tillegg hjelper vi Tromsø og Karlsøy med forvaltningsplaner og tilrettelegging ved behov. Områdene tilrettelegges med midler fra Miljødirektoratet.

Juksavatn, Balsfjord

Styret i friluftsrådet hadde befarings i området i juni, og i samråd med ordfører i Balsfjord er det enighet om å ta ny rullestolvei fra p-plassen til gapahuken på Langneset ut av forvaltningsplanen.

Flyte- og kanobrygga tilpasset personer med funksjonsutfordringer er blitt satt ut og tatt inn av XL-Nysted og Strupen UL.

Takk til Strupen UL, Balsfjord kommune og XL-Nysted!

Sandørneset, Storfjord

På Sandørneset er ny frisbeegolfbane på gang. I 2021 ble banen prosjektert. Den 6-hulls store banen skal ligge i den nordlige delen av friluftsområdet. Arbeidet med nytt lekeapparat er i gang. En båt i naturmaterialer er kjøpt inn, og skal monteres til sommeren.

Takk til Vestre Storfjord lysløypelag, Vestersia bygdeutvalg og Storfjord kommune!

Skrivarholmen, Balsfjord

Det er satt opp ny livbøye ved grillhuset på Skrivarholmen. Alt av papirarbeid og innkjøp er gjort, og det er klart for å sette i gang med oppføring av nytt HC-toalett på Skrivarholmen. UIL Røyken har tatt på seg jobben med å sette opp toalettet, i samarbeid med innleide krefter som skal grave ned tanken og forberede tomta.

Nedbør og smelting har vasket ut turveien flere steder. Vedlikehold av veien tas inn i driftsdelen i forvaltningsplanen som skal revideres i 2022.

Takk til UIL Røyken, Sand skole og Balsfjord kommune!

Sandvika, Lyngen

I Sandvika er det gjort noen forbedringer på HC-toalettet, som skilting og forbedring av rampe. Dørene var dårlige og blir skiftet ut. Elva under plattingen er lagt i rør, og det er blitt drenert og lagt på litt ny grus på turveien. Mobimatta er fjernet, da den ikke hadde de egenskaper som var nødvendige i det værharde miljøet i Sandvika.

Takk til Lyngen kommune!

Årøya, Lyngen

Arbeidet med badstua ble fullført i år, og er allerede godt i bruk. Siste registreringer av samiske kulturminner og krigsminner ble fullført i sommer. Resultatene derfra danner grunnlaget for plan for formidling av kulturminner og friluftsliv. Det er utarbeidet en rekke tiltak som er innarbeidet i revidert forvaltningsplan.

Takk til Olderdalen jeger og fisk, Sametinget, Nord-Troms museum, Troms og Finnmark fylkeskommune og Lyngen kommune!

Læring i friluft

Læring i friluft engasjerer fortsatt, og nå teller vi 27 skoler i nettverket. Det er en økning på fire fra i fjor. I år har vi tilbudt sju forskjellige kurs, og vi er spesielt godt fornøyd med satsingen på sikkerhet i vann. Vi har kjøpt inn en tilhenger med vådrakter og diverse sikkerhetsutstyr. Dette utstyret skal brukes på kurs for lærere, og det kan lånes ut til skolene.

Tema på kursene:

- Læring i vinterland
- Snøformingskurs
- Rovdyrkurs
- Skogkurs
- Spiselige ville vekster (to kurs)
- Trygg i vann – utesvømming og livredning
- Fugl og fuglemerking

Tema på nettverkssamlingene:

På nettverkssamlingene har vi jobbet med pedagogiske metoder, fagfornyelsen, handlingsplan, kartlegging av skolens uteområder, stedsbasert læring og erfaringsutvekslinger. Fylkets mobbeombud, Jon Halvdan Lenning, har holdt foredrag. Ida Danielsen presenterte sin masteroppgave om uteskole og hva slags undervisningsopplegg som er godt egnet ute.

Videre har vi:

- Kartlagt 3 skolars uteklasserom og produsert plakater til disse.
- Produsert skoleorienteringskart til 3 skoler, og delt ut 140 kompass til 10 skoler.
- Deltatt på fagdager på to skoler.
- Deltatt på FNF-Troms sitt Solseminar med tema Læring i friluft.
- Lagt ut informasjon og tips på skolenettverkets FB-gruppe og friluftsrådets hjemmeside
- Bidratt med diverse utstyr; kjøpt inn henger med utstyr med vådrakter o.l. for utesvømming og livredning (til utlån), snøformingssett og diverse undervisningsmaterieell
- Inngått samarbeid med Universitetet i Tromsø om Trygg i vann-kurs
- Gjennomført underveisevaluering med 15 skoler

Vårt arbeid med Læring i friluft legges merke til, og vi har blitt forespurt om å sitte i ei arbeidsgruppe for å videreutvikle LIF i hele landet.

Læring i friluft er støttet økonomisk av Gjensidigestiftelsen, Friluftsrådenes landsforbund og Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi vil framheve det gode samarbeidet med frivillige organisasjoner og friluftsrådene i Nord-Norge.

Nettverkssamling i Bardufoss

Utendørssvømming

Skogkurs i Luledalen

Disse skolene er med i nettverket

per 1. jan 2022

Tromsø:

Bjerkaker skole
Borgtun skole
Ersfjordbotn skole
Fagereng skole
Hamna skole
Lakselvbukt skole
LGA-Tromsø
Mortensnes skole
Ramfjord skole
Sandnessund skole
Selnes skole
Skjelnan skole
Skittenelv skole
Solneset skole
Steinerskolen
Storelva skole
Straumbukta skole
Vikran skole

Balsfjord:

Laksvatn skole
Nordkjosbotn skole
Sand skole
Storsteinnes skole

Karlsøy:

Hansnes skole
Vanna Montessoriskole

Lyngen:

Eidebakken skole
Lyngsdalen oppvekstsenter

Storfjord:

Skibotn skole

FRILUFTSSKOLEN

For syvende året på rad ble det arrangert ni flotte friluftsskoler i våre medlemskommuner (fire i Tromsø, to i Lyngen, en i Storfjord, en i Karlsøy og en i Balsfjord). Til sammen deltok **232** strålende fornøyde barn!

I tillegg til kommunene har disse organisasjonene bidratt til at friluftsskolene ble mulige:

- Storfjord frivillighetssentral
- Holt læringstun, Tromsø
- Barnas turlag, Karlsøy
- Fuglia flerbrukshus
- Vestre Storfjord lysløypelag

Friluftsrådet er stor takk skyldig til alle våre flinke og iherdige instruktører og samarbeidspartnere, for enda et år med flotte friluftsskoler!

Prosjektet er støttet av Sparebankstiftelsen Nord-Norge, Friluftsrådenes Landsforbund og Troms fylkeskommune.

Obligatoriske tema

1. Allemannsrett og ferdselskultur
2. Kartforståelse
3. Raste- og leirplass
4. Tur eller ekspedisjon

I tillegg til disse temaene lærer vi å lage bål, lager mat på bål, spikker, klyver ved, fisker, padler og mye annen lek og moro.

Fjørtofthytta

– fra forlatt rønne til byens felles skatt

Etter tiår med forfall og flere års planlegging ble omsider Fjørtofthytta reddet fra total kollaps. 2021 ble året hvor friluftsrådet skulle bli hytteeiere og Tromsø kommune skulle få sin første åpne dagsturhytte.

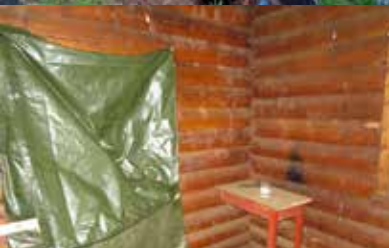
«Den gamle rønna» som ble bygget av familien Fjørtoft i 1929, som ikke så ut til å kunne reddes, fikk i 2021 kyndig snekkerhjelp og masse kjærlig pleie av Ofoten Bygningsvern og engasjerte dugnadshender. Der de fleste snekkere ser en umulig oppgave, så Tor Gunnar og Fredrik fra Ofoten Bygningsvern en gammel dame som var ved god helse, men som måtte bytte ut hofta og knærne og få farget håret på nytt. Da snekkerne startet å restaurere hytta i juni var taket pillråttent, gulvet manglet og veggene fuktskadet.

Nå er hytta reddet fra å falle sammen og kan stå i hundre år til. I hvert fall, om alle vi som besøker og bruker hytta, tar godt vare på henne. Hytta er Tromsø kommunes første og eneste dagsturhytte. Det betyr at man kan være her på dagsbesøk, fyre i ovnen og drikke kaffe, finne roen i sjela og drømme seg tilbake til 1929 da Fjørtoftfamilien var her oppe, men ikke overnatte her. Vi har vært så heldige å få med oss 3 engasjerte Tromsøværinger som skal være hyttetilsyn sammen med oss. En gang i uka får Fjørtofthytta besøk av tilsynet for å se at alt står bra til med vår felles hytte. Takk til Brian, Line og Lene for at dere er hyttetilsyn med oss.

Ishavskysten friluftsråd har vært så heldig å ha en 40 år lang forvaltningsavtale med grunneieren om hele Kaldslettstien og dens bygninger. Da var det naturlig for oss å gjøre et forsøk på å redde Fjørtofthytta. Takket være spillemidler og tilskudd fra Tromsø kommune hadde vi nok penger til å sette hytta i stand. Det har vært utrolig mange som har bidratt til å redde hytta gjennom årene. Med å fjerne torva og måke taket fri fra tonnevis med snø så taket ikke falt sammen. Male og ordne innvendig, bære opp ved og donere lester og tepper. Tusen takk til dere alle sammen!

Fjørtofthytta har mange gode venner og vi håper hun skal få enda flere med årene som kommer. Hytta går nå inn i et nytt kapittel i livet sitt. Fra å være privathytta til en familie, er hun nå hytta til hele kommunens befolkning! For en fantastisk nydelig og verdifull skatt vi nå har sammen.

Velkommen inn på hytta!

Kaldslettstien

– regionens vakreste kulturlandskapssti

Kaldslettstien er en av regionens best bevarte kulturlandskapsstier. Kaldslettstien ligger et steinkast sør for Tromsøbrua, på fastlandet i Tromsø kommune. Stien ble bygget av kun én mann for rundt 100 år siden, uten andre hjelpemidler enn spett og stubbebryter. Stien snor seg oppover et frodig kulturlandskap, med blomsterenger, gamle bygninger og store bjørketrær. Ishavskysten friluftsråd forvalter stien på vegne av grunneier og inngikk i 2011 en 40 år lang avtale om tilrettelegging og drift av det svært viktige friluftslivsområdet.

Friluftsrådet har brukt mye tid på å markedsføre og informere om denne vakre kulturlandskapssti. I 2015 satt vi opp en personteller i starten av stien for å studere om bruken økte i takt med tilretteleggingen og den viser at bruken av Kaldslettstien som hverdagsfriluftsturmål har økt utrolig mye. I 2015 var det 1800 passeringer, mens i koronaåret 2020 var det 18 000 som hadde gått oppover den håndlagde kjerreveien. Kaldslettstien er den eneste tilrettelagte stien og adkomsten opp til fjells for de som bor i området og der derfor et svært viktig friluftsområde som brukes mye av stiens naboer.

I 2021 ble følgende gjennomført langs Kaldslettstien:

- Natursti med 10 poster langs stien opp til Fjørtofthytta
- Ny bål plass med 3 benker foran Fjørtofthytta
- Ny torv på taket av gammehuken
- Nye skilt på bygningene
- Dugnad: trefelling og fikse turvei
- Forvaltningsplan
- Kartlagt kulturlandskapsarter
- Tinglyst grunneieravtalen mellom grunneier og friluftsrådet
- Sykkelparkering ved parkeringsplassen

Natursti med 10 poster helt opp til Fjørtoftthytta

Gammehuken brukes gjennom hele året

Vi reparerer turveien

Tilrettelegging for rullestol

Alle skal gis mulighet til naturopplevelser, uansett funksjonsnivå og alder. Et viktig folkehelseiltak er å legge til rette for at flest mulig kan benytte friluftsområder i sitt nærmiljøområde, og at man i disse områdene skal kunne være fysisk aktiv. For personer med funksjonsnedsettelse er det helt avgjørende at slike områder har god tilgjengelighet, og at man skal kunne klare seg selv.

Samtidig som landet stengte ned i mars 2020, fikk vi en hyggelig telefon fra SNN-fondet. De hadde innvilget søknaden vår om penger til å tilrettelegge/oppgradere 4 turmål for hjulbrukere. Med en kvart million i lomma gikk vi i gang med den viktige jobben med å tilrettelegge for hverdagsfriluftsliv for hjulbrukere. Turmålene er: Sørrenangsbøtn i Lyngen, fiskebrygga på Nakkevatnet i Tromsø, gapahuken på Ottertun i Storfjord og helleristningsfeltene i Balsfjord.

I 2020 ble vi ferdige med rullestolturveien fra parkeringsplassen og til et nytt turmål i Sørrenangsbøtn. Dette er startstedet for den verdenskjente turen til Blåisvatnet. Fiskebrygga ble oppgradert av en lokal entreprenør, så nå oppfyller den rullestolkravene. En sittegruppe for rullestol ble også montert ved turmålet. Turmålene i Storfjord og Balsfjord kom godt i gang i 2020, og skulle ferdigstilles i 2021.

Turmålet på Ottertun i Storfjord har med god hjelp fra Oteren Lysløypelag fått en oppgradering. Taket på gapahuken er skiftet, det er satt inn nye benker inne i gapahuken, toppdekket rundt turmålet er nytt og det er laget en leskjerm rundt en bål plass. På Tennes blir tilretteleggingen finansiert av Troms og Finnmark fylkeskommune, så friluftsrådet har fått omdisponere de resterende midlene til å forlenge turveien i Sørrenangsbøtn i 2022.

Takk til

Sparebankstiftelsen

SpareBank 1
NORD-NORGE

Ti på hjul

Ti på hjul er friluftsrådets egen turkonkurranse for de som bruker hjul i hverdagen- rullestol, barnevogn eller rullator. Akkurat som Ti på topp er Ti på hjul en konkurranse med ulike turmål man kan besøke og registrere sin tur på nett/app. Alle skal gis mulighet til naturopplevelser, uansett funksjonsnivå og alder. Et viktig folkehelseiltak er å legge til rette for at flest mulig kan benytte friluftsområder i sitt nærmiljøområde, og at man i disse områdene skal kunne være fysisk aktiv. For personer med funksjonsnedsettelser er det helt avgjørende at slike områder har god tilgjengelighet, og at man skal kunne klare seg selv. Friluftsrådet samarbeider med medlemskommunene om å tilrettelegge friluftsområder for hjulbrukere.

I 2021 var det 23 turmål med i konkurransen, med varierte turer i ulik natur og vanskelighetsgrad. Alle turene er samlet i et eget turhefte, så Ti på hjul kan også være turinspirasjon for de som ønsker å besøke tilrettelagte turområder uten å delta i en konkurranse. Man kan velge mellom mange flotte områder som Nakkevatnet, Sydspissen, Juksavatnet, Sørlenangsbotn, Skibotnutløpet, Skibotndalen, Sandørneset og helleristningene på Tennes.

Friluftslivets ferdsselsårer

Friluftslivets ferdsselsårer er et nasjonalt prosjekt (2019-2023) initiert av Klima- og miljødepartementet, som ledes av Miljødirektoratet. Troms fylkeskommune er prosjektansvarlig, i tett samarbeid med en regional prosjektgruppe bestående av friluftsrådene og Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms.

Friluftslivets ferdsselsårer har som formål om å få enda flere til å utøve friluftsliv jevnlig. I 2021 ble prosjektleder Alexander ansatt for å lede prosjektet de neste 3 årene. I 2021 har friluftsrådets arbeid fokusert på arbeidsmøter med kommunene og utarbeidelse av prosjektplaner. I tillegg til forming av mål for prosjektet har vi også startet kartlegging av nåsituasjonen. Arbeidet vil resultere i kommunale temaplaner. Målet med å lage en plan for friluftslivets ferdsselsårer er å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdsselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.

Prosjektet vil gi kommunene verdifull informasjon om kommunens stier, hvem som har tilrettelagt og har vedlikeholdsansvaret og hvor det er behov for ytterligere tilrettelegging.

Vi har fått midler fra Troms fylkeskommune og Miljødirektoratet til prosjektet.

Turkart

— Tromsø kommunes første turkart er straks ferdig!

Turkart er et livsviktig verktøy når man er ute på tur. Ved plutselig dårlig sikt eller når GPSen på mobilen går tom for strøm, er et oppdatert turkart et avgjørende hjelpemiddel for å finne fram eller hjem. Vi har laget oppdaterte turkart for Storfjord, Balsfjord og Karlsøy kommuner, og vi er i gang med å lage tilsvarende turkart for Tromsø og Lyngen. Kartene er i målestokk 1: 50 000 og trykkes på vannfast papir. I tillegg følger det med en brosjyre med viktig info om allemannsretten, ferdsel i fjellet og turtips på merke og umerke turstier. Kartet skal vise alle merke og umerke stier i terrenget, samt all annen viktig friluftsinformasjon som hytter, gapahuker, parkeringsplasser etc.

I 2021 ble vi ferdige med å kvalitets sikre alle stier og friluftselementer for hele Tromsø kommune. Det vil si at N50 kartet, selve kartgrunnlaget til Kartverket, fikk seg et realløft! Kilometer på kilometer med stier ble verifisert i terrenget, sporlogger for nye stier ble tracket og flyfoto saumfart for gapahuker og hytter. Vinteren 2021/2022 blir det digitale kartet oppdatert og Mesterkart vil trykke opp Tromsø kommunes første oppdaterte turkart som dekker hele kommunen.

Revisjon av friluftslivskartleggingen

– Kommunenenes viktigste kunnskapsverktøy blir nå oppdatert!

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er et nasjonalt prosjekt, løftet frem som et viktig verktøy i Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv i 2013. Målet med kartleggingen er å få en kunnskapsbasert forvaltning av kommunenes friluftslivsområder, ved å skaffe kunnskap om hvor de viktigste friluftslivsområdene er og hvordan de brukes.

I 2015 startet Ishavskysten friluftsråd å kartlegge sine medlemskommuners friluftslivsområder. I 2017 var prosjektet ferdig og resultatet ble lagt ut på Naturbase, Miljødirektoratets kartverktøy for natur- og friluftstema. Kartleggingen ble gjort i henhold til veilederen til Miljødirektoratet. I senere tid har det blitt behov for en mer detaljert kartlegging av arealene i nærheten av der folk bor, i takt med at vi får mye ny kunnskap om bruken av våre friluftslivsområder, at bruken og status på områdene endrer seg, og at kartleggingen blir mer og mer inkludert i samfunnsplanleggingsprosesser.

I 2021 ble det besluttet at hele kartleggingen skulle revideres. Vi leder revisjonen på vegne av medlemskommunene, og bruker samme veileder og medvirkningsprosess som forrige gang Tidligere prosjektleder som gjorde kartleggingen i 2015, Maja Sjøskog Kvalvik, ble i fjor ansatt for å revidere kartleggingen i kyst- og sjøområder i innledningsvis Tromsø, Karlsøy og Balsfjord. Fra mars og til oktober ble 43 områder i Balsfjord, 227 i Tromsø og 103 områder i Karlsøy kartlagt og verdsatt. Resultatet fra de kommunale arbeidsgruppene ble lagt ut på høring. I 2022 fortsetter vi med kartlegge resten av områdene i Tromsø, Balsfjord og Karlsøy, samt alle områdene i Lyngen og Storfjord. Når dette er ferdig, legges den nye oppdaterte kartleggingen ut på Naturbase.

Under vises bilder av noen av Tromsø kommunes A-områder (svært viktige friluftsområder).

Ansattsamling – landets friluftsråd på tur i Lyngsalpene

Hvert år arrangerer Friluftsrådernes Landsforbund og et friluftsråd en 3-dagers ansattsamling for alle landets friluftsråd. I 2021 var det Ishavskysten friluftsråd sin tur til å være vertskap for sine friluftsrådskolleger. Vi hadde flaks med både været og koronasituasjonen, så samlingen ble en stor suksess. Med rundt 40 kolleger fra friluftsråd fra hele landet og FL, viste Toril, Alexander og Tine Marie stolt fram mange av friluftsskattene i medlemskommunene. Vi startet med en tur opp Kaldslettstien med lunsj ved Fjørtofthytta som da var halvveis restaurert. Deretter gikk turen til Solhov i Lyngen hvor vi overnattet i 2 dager, med utflukter og befaringer til Blåisvatnet og Sandørneset.

Tilrettelegging i Lakselvbukt

I Lakselvbukt, midt i hjertet av Lyngsalpene, ligger det et formidabelt tur- og løypenett med turmuligheter for store og små. Takket være engasjerte ildsjeler som har tilrettelagt gjennom flere år, kan man besøke 25 ulike turmål som er merket og skiltet etter nasjonal standard. I 2021 ble det satt opp startskilt og infotavler ved starten av Blåisen og Ellendalspostene, samt retningsskilt underveis. I løpet av sommeren oppstod det en tvist med noen av grunneierne, som resulterte i at flere av skiltene og merkepinnene måtte fjernes og kartgrunnlaget for infokartene endres. Intensjonen om å sette opp en grillhytte ved turmålet Langdalsporten på Rypdalsrunden ble endret og utsatt til 2022. Så grillhytta står vinterlagret og vil bli satt opp på et egnet sted på Rypdalsrunden etter sommeren 2022.

Etter mange år med suveren frivillig innsats med skilting og merking av turløypene i Lakselvbukt, arrangerte vi en offisiell åpning av turstiene i slutten av mai. Vi ønsket å feire den frivillige innsatsen og tilbudet i Lakselvbukt. Ordføreren ble invitert med på åpninga og han inviterte til fellestur til to av turmålene på Rypdalsrunden, nemlig Langdalsfossen, over den nye Bajadusbrua, til Bajadus. En stor takk til dugnadsgjengen i Lakselvbukt, som har bidratt til at Lakselvbukt er området i Tromsø kommune med høyest tetthet av skilta og merka turstier.

Ny bru i Langdalen, Storfjord

Fra Elvevoll i Storfjord går det mange merka turstier til fjells, og flere kan gås som en rundtur. Sammen med Vestre Storfjord Lysløypelag og Storfjord kommune jobbet vi i 2021 med å prosjektere ny bru over Langdalselva. Brua kommer opp i 2022.

Ren Kyst – sammen for en ren kyst

Det er stort fokus på marin forurensning både lokalt, nasjonalt og globalt. Ren Kyst er et ryddeprosjekt for Tromsø, Balsfjord, Lyngen og Karlsøy kommuner. Friluftsrådet har økonomiansvar for prosjektet. Målet er å koordinere og stimulere til ryddeaktivitet av marint søppel. Det veldig mange som ønsker å bidra til en ren kyst og i 2021 ble det levert **30 000 kg marint avfall** gjennom Remiks og mottakere.

I 2021 samarbeidet vi med Salt om et dypdykk sammen med byggenæringen, for å identifisere hvor søpla kommer fra. Friluftsrådet bidrar også med frivillig innsats i Ren Kyst og er med på en rekke ryddeaksjoner hvert år. I 2021 ryddet friluftsrådet og Ren Kyst flere strekninger på yttersiden av Tromsø og Karlsøy: Hurrastrengene sør på Rebbenesøya, Rekvika i Skulsfjorden, Andammen og deltok på en stor ryddeaksjon på Nordkvaløya i regi av frivillige fra Karlsøy. Både undervannskutere, malariapiller, sprøyteklumper og flaskeposter fra New Foundland ble funnet langs strendene våre i 2021.

Siden 2012 er det samlet inn cirka 280 tonn strandsøppel, og engasjert cirka 3000 mennesker til rydding på om lag 150 lokaliteter i vår region. Det er stor oppmerksomhet og innsatsvilje blant ryddere, forskere og næringsliv i området, til å rydde, og til å dra nytte av innsamlet avfall og resultater. Prosjektet har mange samarbeidspartnere, og har nådd godt ut til folk i Tromsøområdet, med informasjonstiltak og gjennom ryddinger.

Villmarkscamp for ungdom

- 5 dagers ekspedisjon i Dividalen

Ishavskysten friluftsråd og Midt-Troms friluftsråd gikk sammen om å invitere ungdommer i alderen 14-17 år på Villmarkscamp. Interessen for campen var overraskende stor, og da turen startet var det 19 ungdommer med fullpakkede sekker på startstreken. Fem dager i villmarka med nye naturopplevelser og nye bekjenskaper sto foran dem. Overnattinger i telt og Troms Turlags hytter på Vuoma.

Campen ble gjennomført i Øvre Dividal nasjonalpark som fylte 50 år. Nasjonalparkforvalter Bjørn Morten Baardvik troppet opp like før start og fortalte om parken og ønsket ungdommene god tur. Han syntes det var hyggelig å få så mange ungdommer på besøk. Thomas Johansen fra Statens naturoppsyn, var med de første to dagene, og bidro med spennende kunnskap om planter og dyr. Gode historier ble fortalt og stemningen rundt leirbålet var god.

Av andre aktiviteter sto kart og kompass, testing av fiskelykken, spise real turmat i ei uke, spille kort, prate, steke pannekaker og «Mesternes mester» på programmet. Ungdommene fikk også takle regn på tur. Hvordan holder man best oppakningen, og ikke minst soveposen, tørr når det regner mye?

Ungdommene som deltok på villmarkscampen kom fra seks kommuner; Bardu, Målselv, Sørreisa, Senja, Storfjord og Tromsø. Nye bekjenskaper og felles opplevelser ble delt. Ingen nevnte mobiltelefonene som lå igjen hjemme. Noen fikk gnagsår og andre vondter, men alle gjennomførte med god stil og godt humør. Villmarkscamp i Dividalen skapte gode øyeblikk i minneboka.

Ishavskysten friluftsråd retter en stor takk til Midt-Troms friluftsråd, Gjensidigestiftelsen, Forsvaret og Friluftsrådernes landsforbund for støtten som gjorde at vi kunne gjennomføre villmarkscampen.

Turkonkurranser er i vinden som aldri før. Ishavskysten friluftsråd er med i den nasjonale turregistreringsplattformen TellTur, hvor man kan delta i lokale turkonkurranser i våre medlemskommuner. Man kan registrere sin tur på TellTur på en app gjennom Norgeskart, med automatisk turregistrering 50 meter fra turmålet, så man trenger ikke skrive seg i boka for å delta i konkurransen. Ishavskysten friluftsråd administrerer turmål, lokale turkonkurranser, premier og digitale tjenester knyttet til dette på vegne av alle medlemskommunene. Det er 164 ulike tilrettelagte turmål man kan besøke i våre medlemskommuner, hvor turene er beskrevet på TellTur.

I 2021 hadde vi en økning i antall brukere på 32 % og 60 % flere registrerte turer. Totalt ble det registrert over 18 000 turer på våre 164 turmål i 2021. Under ser dere bilder fra noen av turmålene som er med i de lokale konkurransene.

Foto: Oddrun Skjemstad

Foto: Siv Ditlefsen

Foto: Leif Petter Ljung

Turregistrering er i vinden!

Etter to år med pandemi opplever vi en stor økning i deltakere i de lokale turkonkurransene. Trenden er lik over hele landet. Dette viser at tilrettelagte turer i nærområdet er kjempeviktig for folk i hverdagen og i helgene, og brukes til å være i fysisk aktivitet.

	2019	2020	2021 (Antall deltakere)
Teller Blåisvatnet, Lyngen	22914	32567	26758
Teller Kaldslettstien, Tromsø	13444	18524	-
Registrerte turer på TellTur, Balsfjord	125	662	1262 (164)
Registrerte turer på TellTur, Karlsøy	776	675	593 (79)
Registrerte turer på TellTur, Lyngen	368	1390	3748 (162)
Registrerte turer på TellTur, Storfjord	2057	6734	10278 (341)
Registrerte turer på TellTur, Tromsø	1461	1797	2434 (137)
Registrerte turer på TellTur, alle kommuner	4787	11192	18315 (715)

Ordførerturer – fellesturer med ordføreren som turleder

Ordførerturer har blitt en årlig tradisjon hvor medlemskommunenes ordførere inviterer sine innbyggere med på tur. Noen ordførere har sine favorittplasser som de besøker år etter år, mens andre velger ny tur for hvert år.

I 2021 inviterte ordfører Geir Varvik sine innbyggere med på tur til i Storfjord for å åpne årets postkassetrim. Mona Benjaminsen, ordfører i Karlsøy, inviterte til ordførertur til vakre Karlsøya, mens ordfører i Tromsø kommune, Gunnar Wilhelmsen, inviterte til tur til Langdalsfossen og Bajadusbrua.

Småfotan – tilbud til barn og unge

I år startet vi opp et nytt prosjekt som heter Småfotan. Inspirert av Nord-Troms friluftsråd, fikk barnehagene og småtrinn et artig, lavterskel turtilbud. Med et eget turkort til hvert barn, skal barnehagene og skolene arrangere «klippeturer» i nærområdet sitt. Målet er at hver barnehage/trinn/klasse skal gå et fastsatt antall turer i sitt nærområde. Friluftsrådet kjøper inn klippetenger og lager egne turkort som barnehagene og skolene deler ut til sine elever. Målet med Småfotan er å legge til rette for fysisk aktivitet i barnehage- og skolehverdagen, bli kjent med sine nærområder, og være på tur gjennom hele året. Alle barnehager og småtrinnene i våre 5 medlemskommuner ble invitert til å være med i prosjektet. I 2021 fikk 1396 barnehagebarn og elever sitt eget turkort fra 29 skoler og barnehager. Tilbakemeldingene fra barnehager som har vært med er positive. De sier det er en stor motivasjon for barna til å gå på tur.

Friluftslivssamling

Tradisjonen tro arrangerte fylkets friluftsråd, FNF Troms og Troms og Finnmark fylkeskommune den årlige friluftslivssamlingen. Samlingen ble avholdt både fysisk og på Teams, med god oppslutning. I 2021 var temaet for samlingen «Frivillighetens år 2022».

Den gjeve prisen «Friluftslivets ildsjel» ble som alltid delt ut på slutten av samlinga, og i år gikk prisen til Eidevannet Vel på Skjervøy for sin solide og lange innsats for sin mangeårige innsats med tilrettelegging for friluftslivet rundt Eidevannet. Gratulerer med velfortjent pris!

Informasjonsarbeid

- Vi jobber aktivt i sosiale media for å få ut informasjon om våre prosjekter, men sprer også annen god friluftsinformasjon fra andre kilder.
- Alle turkonkurransene promottes med plakater i tillegg til på nett.
- I 2021 har friluftsrådet presentert seg og sine samarbeidsprosjekter på kommunestyremøte i Balsfjord.
- I 2021 holdt vi dialogmøter med Karlsøy, Balsfjord, Lyngen og Storfjord.
- I følge Opoint er Ishavskysten friluftsråd nevnt 85 ganger i 2021 i media. Dette er i hovedsak tall fra lokalaviser (iTromsø, Nordlys, Framtid i Nord, Nye Troms og Nord24), kommunenes hjemmesider og fylkeskommunen.
- Turheftet for Storfjord: Friluftsrådet har sammen med Storfjord kommune oppdatert turheftet som første gang ble utgitt i 2018. Alle turene som er med i TellTur er beskrevet med turbeskrivelse, kart og bilde i heftet. I mai 2022 blir det levert ut et gratis eksemplar av turheftet i postkassa til alle husstandene i kommunen.
- Friluftsrådet har oppdatert brosjyren «Kyststiene på Vannøya» i samarbeid med frivillige på Vannøya. Brosjyren inkluderer nå alle merka turstier på øya og har fått navnet «Turstiene på Vannøya» og finnes på norsk og engelsk.
- Høringsinnspill: Ishavskysten friluftsråd har levert 11 høringsinnspill til arealsaker og kommunedelplaner som involverer friluftsliv
- Deltakelse i arbeidsgrupper og infomøter: Vi har sittet i ulike arbeidsgrupper gjennom året som fagrådgivere. Slik som styringsgruppa til bærekraftig reiseliv, Ti på topp-utvalget, deltatt på møter med Lyngsalpan Landskapsvernområde.
- Vi har arrangert merkekurs for Karlsøy kommune.

Turkart

Turkart i Tromsø og Lyngen

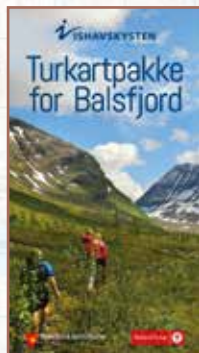
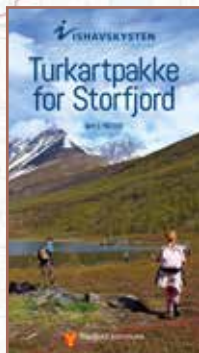
Vi er godt i gang med turkartene for både Tromsø og Lyngen. Det jobbes med å kvalitetssikre alle stier som ligger inne på Norgeskart. Kartet for Tromsø skal etter planen bli ferdig i løpet av vinteren 2021, og 2022 for Lyngen.

Vi selger turkart

Våre kart viser merkede og umerkede, kvalitetssikrede løyper og annen turinfo som p-plasser, gapahuker, bålplasser og åpne hytter.

Turkartpakkene for Balsfjord, Karlsøy og Storfjord kommer i plastlomme og med en turinfobrosjyre med friluftsinformasjon og korte turbeskrivelser. Kartene er i målestokk 1:50 000 og trykket på vannavstøtende papir.

Turkartet for Lakselvbukt har info om turområdet samt korte turbeskrivelser på baksiden, og trykket på vanlig papir av god kvalitet (ikke vannavstøtende).

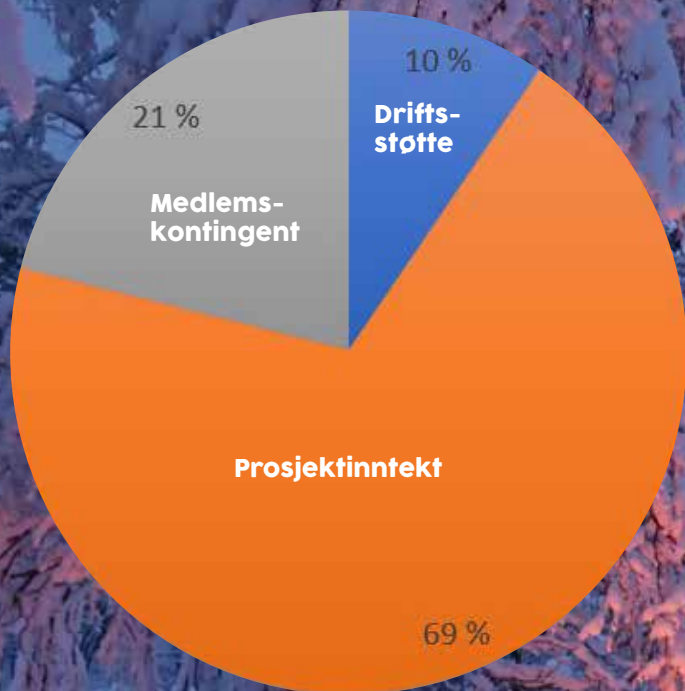
Regnskap 2021

	Regnskap 2021	Budsjett 2021
Lønn inkl sosiale kostnader	1 863 780	1 630 377
<i>Sum lønnskostnader</i>	<i>1 863 780</i>	<i>1 630 377</i>
Driftsutgifter	614 124	553 000
		-
Driftsutgifter - prosjektrekskap	4 221 977	3 905 615
Avsetning til fond - prosjektrekskap	450 764	
Avsetning til fond tidligere "lånt" i påvente av spillemidler	240 000	-
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>5 526 865</i>	<i>4 458 615</i>
Sum driftsutgifter og lønnskostnader	7 390 645	6 088 992
Salg turkart	- 10 500	-
Driftsinntekt	- 78 644	
Inntekt fra prosjektrekskap	- 30 200	-
Administrasjonsstøtte Friluftsrådets Landsforbund	- 481 000	- 480 000
Driftstilskudd Troms og Finnmark fylkeskommune	- 225 000	- 215 000
Utbetaling spillemidler	- 240 000	
Medlemskontingent	- 1 466 450	- 1 465 340
Driftsinntekter - prosjektrekskap	- 4 134 642	- 3 317 800
Bruk av fond prosjektrekskap	- 662 427	- 482 874
Sum inntekt	- 7 328 863	- 5 961 014
Årsresultat 2021	- 61 782	- 127 978

Friluftsrådets medlemskommuner betaler en årlig medlemskontingent på 15,- per innbygger, samt en grunnsum på 25 000,-

Balsfjord kommune er friluftsrådets vertskommune og fører regnskapet for oss.

Prosentvis inntektsfordeling 2021

Derfor er friluftsliv så viktig

- Hele 7 av 10 nordmenn bruker turer i skog og mark for å holde seg i fysisk aktivitet.
- Friluftsliv er de inaktives foretrukne aktivitetsform.
- Friluftsliv brukes til avkobling fra hverdagen for noen, fysisk aktivitet for andre, men det kan samtidig være en måte å komme tilbake til samfunnet for de som er utenfor.
- Friluftsliv er sosialt utjevnende og har lave investeringskostnader.
- Kontakt med natur og utsikt til natur i seg selv reduserer stress, påvirker immunforsvaret og påskynder tilfriskingsprosesser for syke mennesker.
- Friluftsliv gir en positiv mestringsopplevelse og et styrket selvbilde.
- Kort avstand til naturområder og gode forbindelser til sti- og løypenett reduserer terskelen for bruk av skog og kulturlandskap til rekreasjon, trening og avkobling.
- Fysisk aktivitet i seg selv er gunstig for å unngå visse sykdommer, fysisk aktivitet ute gir sol og dagslys og fremmer motorisk utvikling hos barn: balanse, koordinasjon, rom- og retningssans.

Vi i Ishavskysten friluftsråd

Tine Marie V. Hagelin - daglig leder

Tine Marie har jobbet i friluftsrådet som daglig leder siden 2013. Hun har ansvaret for alt det administrative som må til for å drive et friluftsråd, men sniker seg ut av kontoret så ofte hun kan for å merke turstier, kloppe eller delta på friluftsskolene våre.

Toril Skoglund - friluftslivsrådgiver

Toril begynte i friluftsrådet i 2018 og leder det nasjonale skoleprosjektet Læring i friluft på vegne av Ishavskysten. I tillegg jobber hun med tilrettelegging i de statlig sikra friluftsområdene i Storfjord, Lyngen og Balsfjord. Toril er også ofte å se på friluftsskolene og langs Kaldslettstien med enten motorsag eller spade.

Maja Sjöskog Kvalvik - friluftslivsrådgiver

Maja har tidligere jobbet i friluftsrådet og bor nå i Sverige. I 2021 har hun vært prosjektleder fra Sverige for revisjonen av friluftskartleggingen i Tromsø, Balsfjord og Karlsøy, samt hatt ansvaret for hjemmesiden, design av plakater og brosjyrer, og TellTur

Alexander Risvold - friluftslivsrådgiver

Alexander startet hos oss i juni 2021 som prosjektleder for Friluftslivets ferdselsårer, turkart for Tromsø og Lyngen, TellTur og friluftsskoler. Han har opphav fra Meråker i Trøndelag og lang arbeidserfaring fra Forsvaret. Alexander er bred erfaring med vinterfriluftsliv, skred og kartprogrammer, i tillegg til at han er en ihuga friluftsmann.

Solveig Enoksen - friluftslivsrådgiver

Solveig har jobbet som Maja sin vikar fra april 2020. Hun har hatt ansvaret for den tekniske driften av friluftsrådet med hjemmeside og TellTur, design av en rekke infotavler, plakater og hefter. I tillegg har hun jobbet på friluftsskoler og skiltet og merket turstier.

i SHAVSKYSTEN
friluftsråd

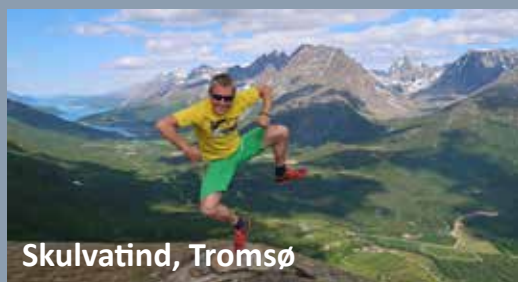
Sørlenangsbotn, Lyngen

Juksavatnet, Balsfjord

Fjørtofthytta, Tromsø

Skulvatind, Tromsø

Bjørnhumpen, Storfjord

Hersøya, Karlsøy

Skibotnløypene, Storfjord